

Nader onderzoek vleermuizen

Nieuwstad 30a, Vorden

idverde Advies

COLOFON

Nader onderzoek vleermuizen

Nieuwstad 30a, Vorden

OPDRACHTNEMER	*i*dverde Advies Postbus 177 7300 AD Apeldoorn T +31 55 312 40 70 E **advies@*i*dverde.nl**
OPGESTELD DOOR	[redacted] (Adviseur ecologie) [redacted] (Adviseur ecologie)
OPDRACHTGEVER	Weevers Holding b.v. [redacted] Pastorieweg 2 7251 AK, Vorden
PROJECTNUMMER	725220036
STATUS	Definitief
VERSIE	1.0
DATUM	2-11-2022

Copyright 2022 *i*dverde. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van *i*dverde. *i*dverde is niet aansprakelijk voor eventuele schade ontstaan bij gebruik van gegevens uit dit rapport.

In deze rapportage is gebruik gemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Op deze gegevens rusten auteursrechten. Het schriftelijk of digitaal delen of publiceren van (een deel van) de gegevens uit de NDFF is niet toegestaan zonder toestemming van BIJ12, uitgezonderd aan bevoegd gezag in het kader van een vrijstellings- of ontheffingsprocedure of voor intern gebruik van de opdrachtgever voor de duur van het betreffende project. idverde is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden, kaartmateriaal inclusief getoonde begrenzingen of andere gegevens verkregen van idverde Advies. De opdrachtgever vrijwaart idverde Advies dan ook voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

idverde Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologische adviesbureaus. Hierdoor zijn wij goed op de hoogte van de nieuwste ontwikkeling op het gebied van ecologie en wetgeving. Door de inzet van conform de wet ter zake kundige ecologen, waarborgen wij daarnaast onze onderzoekskwaliteit. Omdat ecologisch (veld)onderzoek een momentopname is, kan aanwezigheid van beschermde soorten soms niet worden uitgesloten of bevestigd. Daarnaast is de natuurwetgeving aan verandering en jurisprudentie onderhevig. idverde Advies is niet aansprakelijk voor de gevolgen van onverwacht verschijnende of verdwijnende flora of fauna, noch voor de gevolgen van veranderende wetgeving of jurisprudentie.

INHOUD

COLOFON 2

1 INLEIDING 4
- 1.1 Aanleiding 4
- 1.2 Afbakening van het onderzoek 5
- 1.3 Wettelijk kader 5

2 WERKWIJZE 6
- 2.1 Vleermuizen 6
- 2.2 Overzicht uitgevoerde terreinbezoeken 7

3 ONDERZOEKSRESULTATEN 8

4 EFFECTBEOORDELING EN TOETSING AAN WET NATUURBESCHERMING (WNB) 14
- 4.1 Vleermuizen 14
- 4.2 Overige soorten 14

5 CONCLUSIES 15
- 5.1 Conclusies per soort 15
- 5.2 Voorzieningen en fasering 15

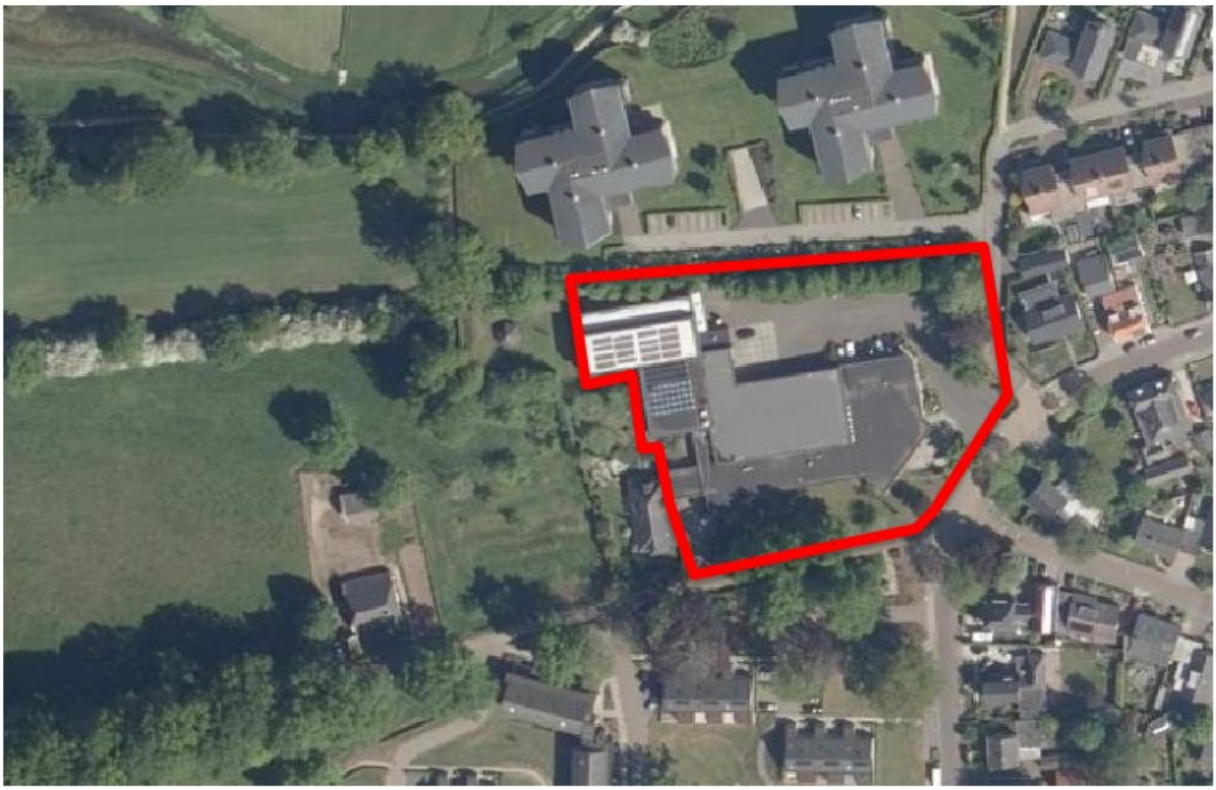
1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Weevers Holding is voornemens een woongebied te realiseren op het terrein van de voormalige drukkerij Weevers aan de Nieuwstad 30a te Vorden. Hiervoor wordt het huidige bedrijfspand gesloopt om ruimte te maken voor halfvrijstaande/geschakelde woningen, seniorenwoningen, (starters)appartementen en parkeerplaatsen.

Ruimtelijke ingrepen kunnen (negatieve) effecten hebben op beschermde flora en fauna. Als dergelijke soorten aanwezig zijn, worden door de voorgenomen ingreep mogelijk verbodsbepalingen van het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming overtreden. Door middel van een effectenanalyse moet worden onderzocht op welke wijze sprake is van negatieve effecten en hoe deze kunnen worden voorkomen. Mogelijk is het noodzakelijk een ontheffing aan te vragen voor de voorgenomen ontwikkeling.

In februari 2022 is een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd door Staro b.v., uit deze quickscan bleek het plangebied mogelijk geschikt te zijn voor vleermuizen, overige natuurwaarden konden worden uitgesloten. Idverde Advies is vervolgens benaderd voor uitvoering van een nader onderzoek naar vleermuizen.

Figuur 1. Globale begrenzing van het plangebied aan Nieuwstad 30a te Vorden.

1.2 Afbakening van het onderzoek

De Wet natuurbescherming beschermt naast soorten, ook gebieden (Natura 2000) en houtopstanden. Ook moet rekening worden gehouden met Gelders Natuur Netwerk (GNN). Aangezien deze onderdelen al behandeld zijn in eerder uitgevoerd onderzoek (Staro b.v., 2022), is onderzoek naar effecten op beschermde gebieden en/of houtopstanden geen onderdeel van voorliggend onderzoek.

1.3 Wettelijk kader

De bescherming van soorten en hun leefgebieden is geregeld in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn en op nationaal niveau verankerd in de Wet natuurbescherming (hierna Wnb genoemd). Enerzijds richt de Wnb zich op de bescherming van daartoe aangewezen gebieden. Deze gebieden bestaan uit Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden. Natura 2000-gebieden is de overkoepelende naam voor de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. Activiteiten die schade toebrengen aan de beschermde natuur in deze gebieden zijn verboden.

Anderzijds richt de wet zich op de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten binnen en buiten de beschermde natuurgebieden. In de Wet natuurbescherming wordt onderscheid gemaakt in een drietal beschermingsregimes. Onderstaand zijn deze kort toegelicht.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (§ 3.1 in de Wnb): Dit zijn Europees beschermde vogelsoorten. In de wet staat beschreven dat het verboden is om opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als beschreven in de Vogelrichtlijn te doden, storen of vangen. Daarnaast mogen nesten/rustplaatsen niet opzettelijk worden vernield en is het verboden eieren te rapen.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (§ 3.2 in de Wnb): Dit zijn Europees beschermde soorten. Hierin staat beschreven dat het verboden is om opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende dieren als beschreven in de Habitatrichtlijn (Bijlage IV), Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn te doden, verstoren of vangen in hun natuurlijke leefgebied.

Beschermingsregime andere soorten (§ 3.3 in de Wnb): Deze soorten zijn nationaal beschermd. In de wet staat beschreven dat het verboden is om flora en fauna beschreven in bijlage onderdeel A en B van Wet natuurbescherming opzettelijk te doden of vangen. Naast het beschermen van de soorten worden ook de voortplantings- en rustplaatsen beschermd, het is verboden om deze opzettelijk te beschadigen of vernielen. Ook de betreffende planten mogen niet worden geplukt/vernield.

2 Werkwijze

In dit hoofdstuk is per soort(groep) toegelicht op welke wijze het onderzoek is uitgevoerd.

2.1 Vleermuizen

Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2021 (opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging en Netwerk Groene Bureaus). Dit protocol wordt door bevoegd gezag gezien als leidende onderzoeksmethode voor het toetsen van de werkzaamheden aan de Wet Natuurbescherming. Door het werken volgens het protocol zijn de resultaten van het onderzoek direct geschikt voor het aanvragen van een eventueel benodigde ontheffing van de Wet natuurbescherming. Onderstaand is toegelicht hoe het onderzoek is uitgevoerd.

Tijdens het onderzoek is beoordeeld in hoeverre het plangebied een functie heeft als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen en in hoeverre deze een onderdeel vormt van essentieel foerageergebied. Met behulp van een batdetector zijn de vleermuisgeluiden van hoge frequentie voor het menselijk oor hoorbaar gemaakt. Aan de hand van deze geluiden (elke vleermuissoort heeft een eigen frequentie) is de soort gedetermineerd. Om meer inzicht te krijgen in vliegbewegingen van vleermuizen is aanvullend gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera.

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van verschillende typen vaste rust- en verblijfplaatsen. Omdat de functies van de verblijfplaatsen gebonden zijn aan specifieke periodes van het jaar, gelden verschillende onderzoeksperioden. Onderstaand zijn deze functies en (indicatieve) onderzoeksperioden weergegeven. Daarbij is rekening gehouden met de perioden van de soorten vleermuizen die in de omgeving voorkomen/te verwachten zijn (in ieder geval: gewone- en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis).

- Winterverblijfplaats: in gebruik van half oktober tot en met maart (indicatief), onderzoek kort voor of kort na de winter (okt/nov of maart/april, afhankelijk van de weersomstandigheden) en voor de gewone dwergvleermuis in de zwermperiode (1 augustus-10 september).
- Zomerverblijfplaats: 15 april - 15 augustus, waarvan 1 bezoek in de kraamperiode
- Kraamverblijfplaats: 15 mei - 15 juli
- Paarverblijfplaats: 15 augustus - 1 oktober
- Foerageergebied: 15 april - 1 oktober, waarvan 1 bezoek in de kraamperiode

Bij voorgenomen ontwikkeling worden geen lijnvormige elementen aangetast, daarom wordt geen specifiek onderzoek naar vliegroutes uitgevoerd.

Voor alle typen verblijfplaatsen en foerageergebied zijn minimaal twee veldbezoeken nodig om de aanwezigheid ervan aan te tonen, dan wel uit te sluiten. Vanwege overlap in perioden, kan onderzoek naar verschillende typen verblijven/functies worden gecombineerd. De veldbezoeken voor de zomer- en kraamverblijven zijn gecombineerd uitgevoerd. Onderzoek naar foerageergebied heeft overlap met alle relevante typen verblijfplaatsen. Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd rondom de schemering en bij duisternis. In de avondschemering kunnen uitvliegende dieren worden vastgesteld, en in de ochtendschemering invliegende dieren.

Het bovenstaande volgend, inclusief de specifieke aandachtspunten per soort, zijn de volgende veldbezoeken uitgevoerd:

- 3 veldbezoeken in de periode 15 mei t/m 15 juli (2 ’s avonds i.v.m. laatvlieger en 1 ’s ochtends)
- 2 veldbezoeken in de periode 15 augustus - 1 oktober (2 ’s avonds)

2.2 Overzicht uitgevoerde terreinbezoeken

De hierboven beschreven werkwijze van de verschillende onderzoeken heeft geleid tot de uitvoering van in totaal 5 terreinbezoeken. In tabel 1 zijn deze terreinbezoeken in een overzicht weergegeven.

Tabel 1: Overzicht van uitgevoerde terreinbezoeken.

Nr	Datum	Tijd	Weer	Waarnemers
1	17-05-2022	21.30 – 23.30	17 graden, bewolkt, lichte wind, droog	[redacted]
2	23-06-2022	22.04 – 0.04	19 graden, bewolkt, droog (lichte motregen tussen 22.00 en 22.10), lichte wind	[redacted]
3	14-07-2022	3.37-5.37	14 graden, licht bewolkt, droog, windstil	[redacted]
4	31-08-2022	21.30 – 01.30	14 graden, helder, droog, lichte wind	[redacted]
5	27-09-2022	20.27 – 22.27	12 graden, half bewolkt, droog, lichte wind	[redacted]

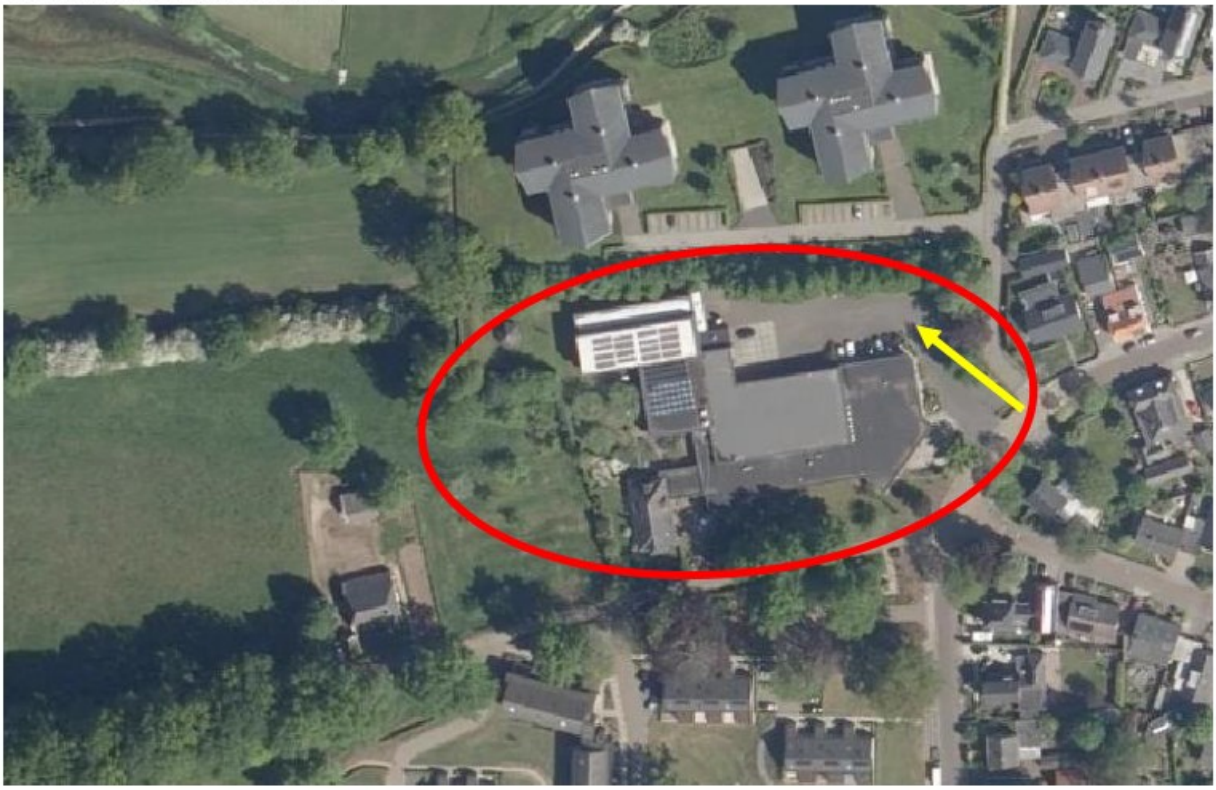
3 Onderzoeksresultaten

Onderstaand zijn de resultaten van het onderzoek beschreven. In de eerste paragraaf zijn de bevindingen per terreinbezoek beknopt opgesomd.

Bezoek 1- Kraamperiode (avond) - 17-05-2022

- Geen uitvliegende vleermuizen
- 2 gewone dwergvleermuizen foeragerend langs groene zone om plangebied
- Erg veel meikevers
- 2 steenuilen gehoord ten westen van het plangebied

Vlak na aanvang van het onderzoek vlogen twee gewone dwergvleermuizen het plangebied binnen vanuit oostelijke richting. Deze vleermuizen bleven de rest van de avond foerageren in/boven de groene rand rondom het plangebied.
De hele avond vlogen er ontzettend veel meikevers in het plangebied, vooral aan de westelijke zijde boven de tuin van het woonhuis.
Op ruime afstand ten westen van het plangebied, in het landschap rondom de Baakse Beek, zijn twee steenuilen gehoord. Deze uilen bleven de hele avond actief.

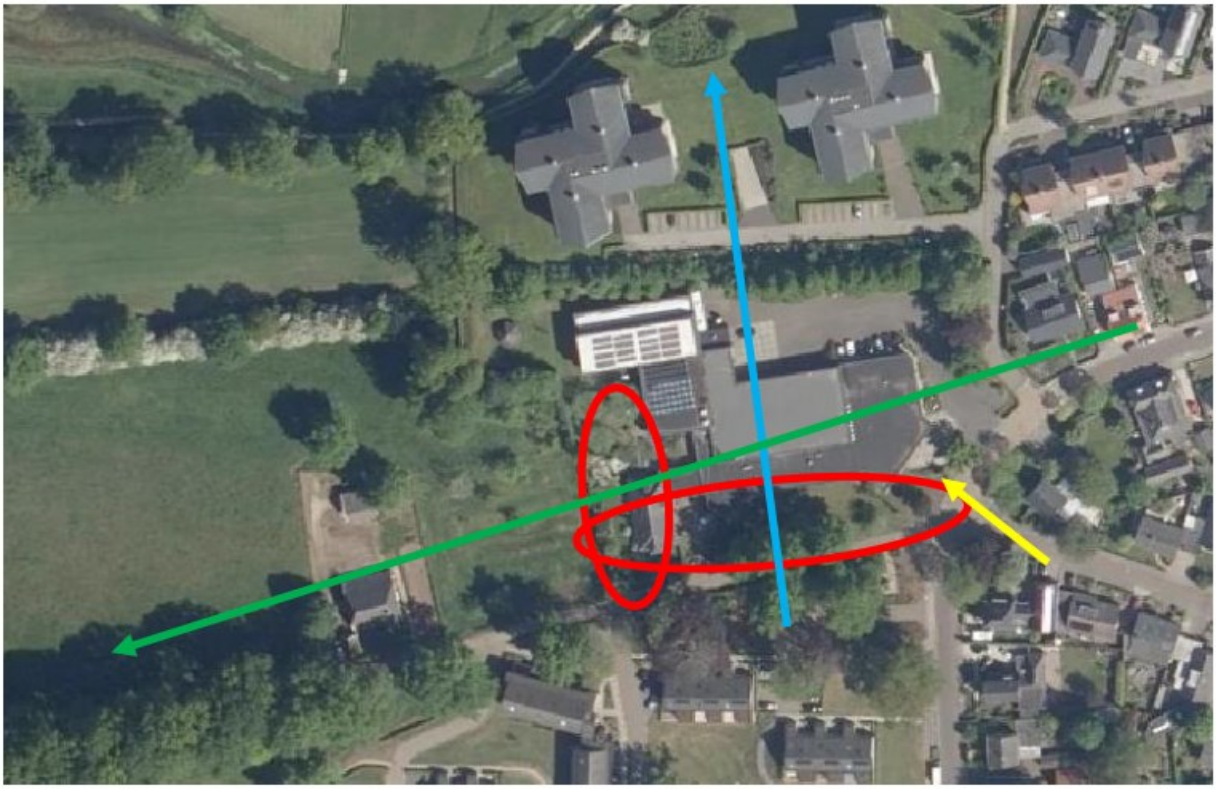
Figuur 2. Overzicht van vliegbewegingen van gewone dwergvleermuis. Gele pijl geeft aan waar twee gewone dwergvleermuizen het plangebied binnenvlogen. Rode ovaal geeft de foerageerroute rondom het plangebied weer.

Bezoek 2 – Kraamperiode (avond) - 23-06-2022

- Geen uitvliegende vleermuizen
- 3 gewone dwergvleermuizen voornamelijk foeragerend aan zuidrand van plangebied
- 1 overvliegende laatvlieger en 1 overvliegende rosse vleermuis
- Steenuilen gehoord ten westen van het plangebied

Lichte motregen gedurende de eerste 10 minuten van het onderzoek. Om 22.08 de eerste gewone dwergvleermuis vanuit zuidoostelijke richting, deze vleermuis bleef rondom de woning foerageren. Na enkele minuten kwamen twee andere gewone dwergvleermuizen aanvliegen vanuit dezelfde richting. Deze vleermuizen bleven de rest van de avond foerageren aan de zuidrand van het plangebied. Aan de noordrand van het plangebied is slechts enkele minuten foerageeractiviteit waargenomen.
Om 22.25 een hoog overvliegende rosse vleermuis waargenomen, deze vleermuis vloog vanuit het oosten richting het kleinschalige natuurgebied ten westen van het plangebied. Rond 23.10 een overvliegende laatvlieger die van noord naar zuid vloog. Deze vleermuizen hadden geen binding met het plangebied.

Gedurende de avond zijn weer meerdere steenuilen gehoord ten westen van het plangebied.

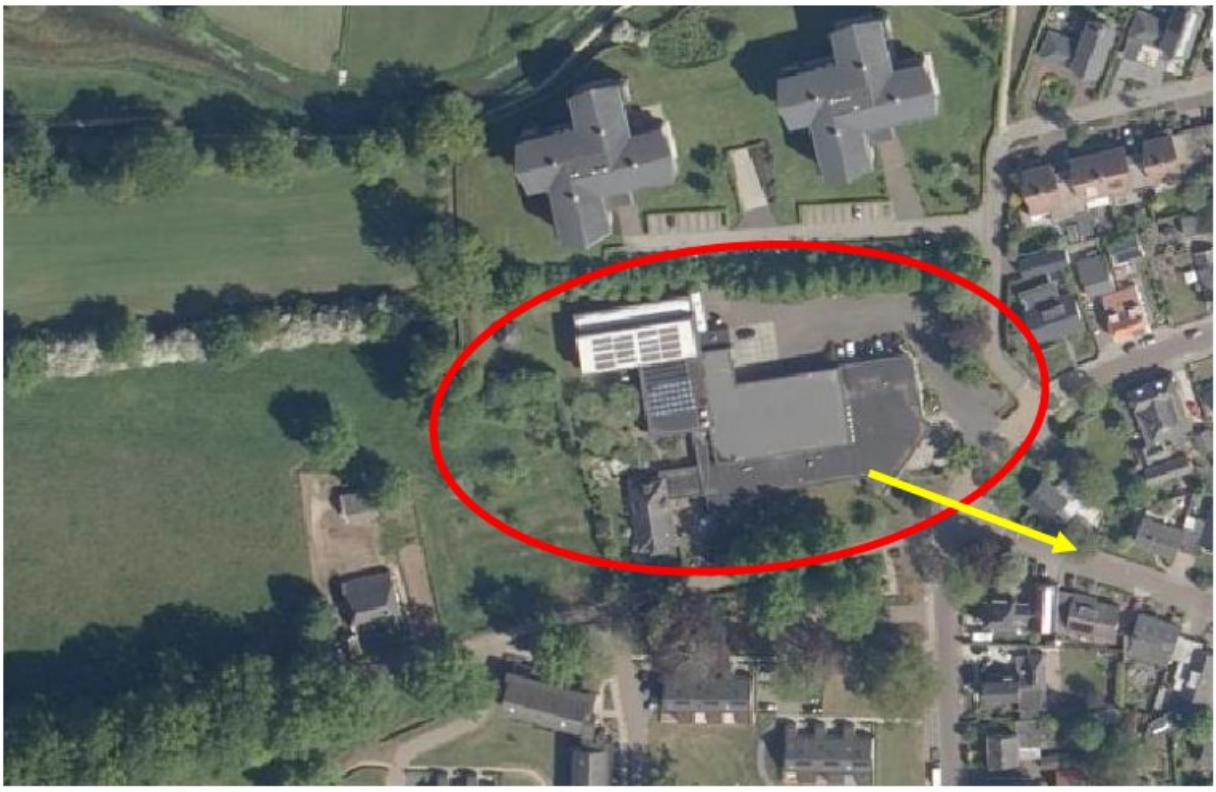

Figuur 3. Overzicht van vliegbewegingen van gewone dwergvleermuis. Gele pijl geeft aan waar drie gewone dwergvleermuizen het plangebied binnenvlogen. Rode ovalen geven de voornaamste foerageerlocaties van gewone dwergvleermuizen weer. De groene en blauwe pijl geven vliegbewegingen van respectievelijk rosse vleermuis en laatvlieger weer.

Bezoek 3 – Kraamperiode (ochtend) - 14-07-2022

- Geen invliegende vleermuizen
- 2 gewone dwergvleermuizen foeragerend langs groene zone om plangebied
- 1 egel in groen aan zuidzijde plangebied, daarnaast 3 egels in omringende straten gezien

Vanaf het begin van het onderzoek foerageerden twee gewone dwergvleermuizen boven het groen aan de rand van het plangebied. Deze vleermuizen bleven rondom het plangebied foerageren tot ze rond 4.50 het plangebied in zuidoostelijke richting verlieten. De rest van het bezoek geen activiteit meer waargenomen.
Om 5.05 is een egel waargenomen in het groen aan ze zuidzijde van het plangebied. Ook in de omringende straten zijn in totaal drie egels waargenomen.

Figuur 4. Overzicht van vliegbewegingen van gewone dwergvleermuis. Gele pijl geeft aan waar twee gewone dwergvleermuizen het plangebied ruim voor zonsopkomst verlieten. Rode ovaal geeft de foerageerroute rondom het plangebied weer.

Bezoek 4 – Paarperiode (avond/middernacht) - 31-08-2022

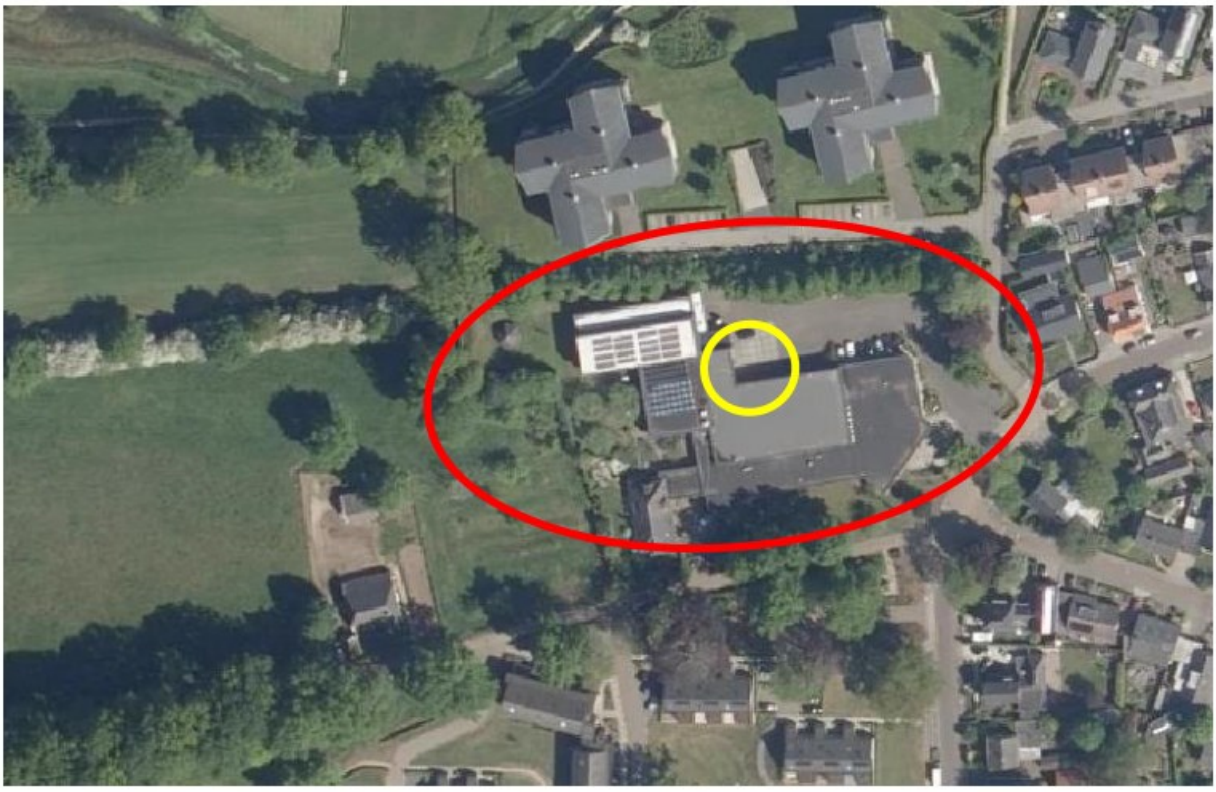
- 1 paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis geconstateerd
- Geen middernachtzwermen geconstateerd
- 2 gewone dwergvleermuizen foeragerend langs groene zone om plangebied
- Geen indicatie voor massawinterverblijfplaats

Vanaf het begin van het onderzoek foerageerden twee gewone dwergvleermuizen boven het groen aan de rand van het plangebied. Vanaf 23.15 waren baltsgeluiden van één vleermuis te horen boven het parkeerterrein aan de noordzijde van het plangebied. Met een warmtebeeldcamera is geconstateerd dat een gewone dwergvleermuis meermaals kortstondig een verblijfplaats in vloog aan de noordzijde van het gebouw. De verblijfplaats zit onder een vensterbank, op ongeveer 1,75 meter hoogte (Fig. 4). De baltsgeluiden bleven de rest van het bezoek waarneembaar.

Middernachtzwermen zijn niet geconstateerd, gedurende het hele bezoek zijn slechts twee vleermuizen binnen het plangebied aanwezig geweest.

Figuur 5. Paarverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis onder een vensterbank aan de noordzijde van het gebouw.

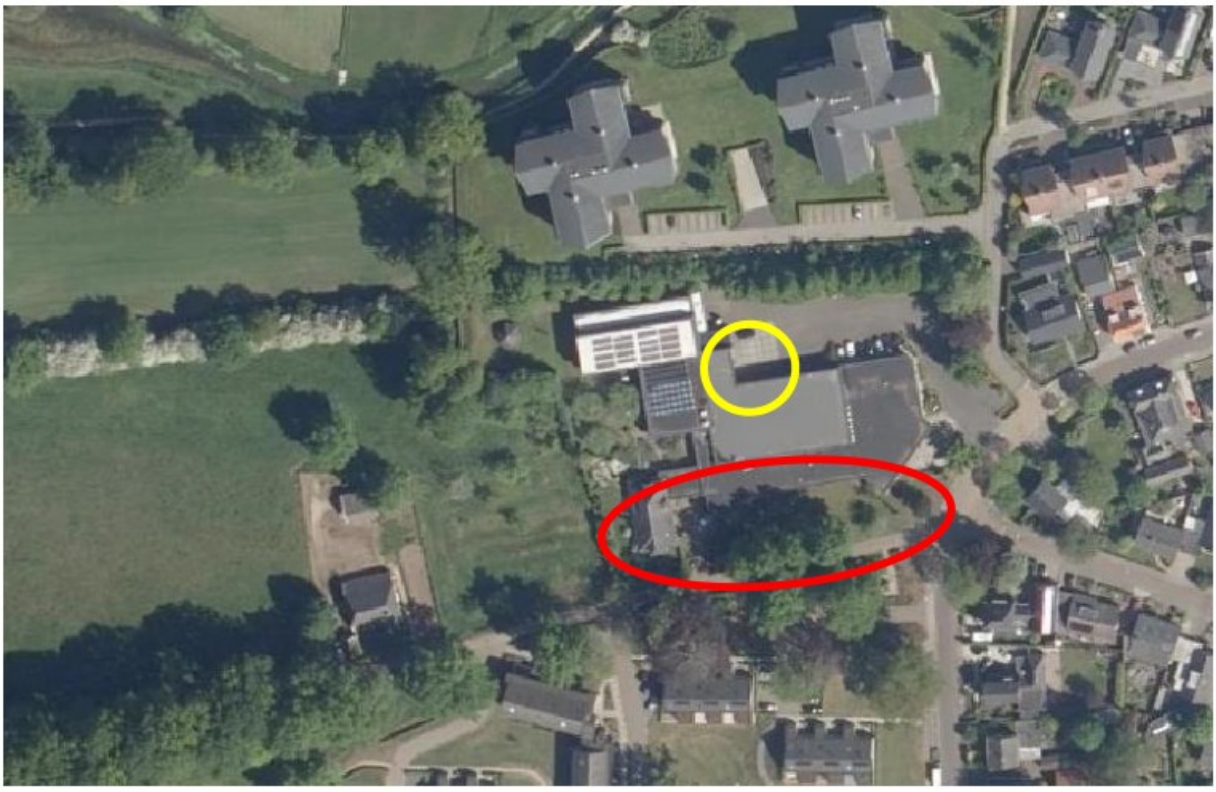

Figuur 6. Overzicht van vliegbewegingen van gewone dwergvleermuis. Rode ovaal geeft de foerageerroute rondom het plangebied weer. De gele cirkel geeft de locatie van het paarverblijf weer.

Bezoek 5 – paarperiode (avond) - 28-09-2022

- Geen activiteit rondom paarverblijfplaats geconstateerd, wel vleermuiskeutels op bekende locatie aangetroffen
- 1 gewone dwergvleermuizen foeragerend aan zuidzijde plangebied
- 1 overvliegende laatvlieger
- Steenuil gehoord ten westen van het plangebied

Vanaf het begin van het onderzoek is een foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen aan de zuidzijde van het plangebied. Deze vleermuis vloog sporadisch rondom het gebouw naar de noordzijde maar bleef vooral aan de zuidzijde foerageren. Rond 21.45 vloog een laatvlieger hoog over het plangebied in oostelijke richting.
Bij het bekende paarverblijf is geen activiteit waargenomen. Wel zijn op de muur en op de grond onder de verblijfplaats enkele vrij verse vleermuiskeutels waargenomen die wijzen op recent gebruik van de verblijfplaats.
Ten westen van het plangebied, op ruime afstand, is weer een steenuil gehoord.

Figuur 7. Overzicht van vliegbewegingen van gewone dwergvleermuis. Rode ovaal geeft het voornaamste foerageergebied weer. De gele cirkel geeft de locatie van het paarverblijf weer.

4 Effectbeoordeling en toetsing aan Wet natuurbescherming (Wnb)

In dit hoofdstuk is een analyse gemaakt van de te verwachten effecten op de aanwezige soorten als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling. Ook is beoordeeld in hoeverre er ontheffing van de Wnb nodig is voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.1 Vleermuizen

Gedurende het onderzoek is relatief weinig vleermuisactiviteit waargenomen. In de kraamperiode is geen activiteit waargenomen die wijst op een verblijfplaats, vleermuizen maakten gebruik van het plangebied maar waren afkomstig van locaties buiten het plangebied. Tijdens het vierde bezoek is wel een verblijfplaats aangetroffen, aan de achterzijde van het gebouw onder een vensterbank op iets meer dan anderhalve meter hoogte.

Met de sloop van de voormalige drukkerij gaat één paarverblijf van gewone dwergvleermuis verloren. Dit betekent een overtreding van de Wnb, waarvoor een ontheffing nodig is. Ter compensatie van de verblijfplaats dienen vervangende voorzieningen te worden gerealiseerd. Ter compensatie van één paarverblijf moeten er minimaal 4 vervangende verblijfplaatsen worden gerealiseerd. In een tijdelijke situatie kunnen dit platte vleermuiskasten zijn, in de permanente situatie dienen inbouwvoorzieningen te worden geplaatst.

Het plangebied is onderdeel van het foerageergebied van vleermuizen. Bij voorgenomen ontwikkeling blijft het aanwezige groen rondom het plangebied behouden. Gebruik van kunstmatige verlichting kan een negatief effect hebben op in de omgeving foeragerende vleermuizen. Dit kan echter voorkomen worden door voorzorgsmaatregelen te nemen. Deze zijn beschreven in hoofdstuk 5. Mits hier rekening mee wordt gehouden, is er geen sprake van overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming op het gebied van foerageergebieden voor vleermuizen.

4.2 Overige soorten

Tijdens het onderzoek zijn overige soorten gehoord of aangetroffen. Hierbij gaat het om egel en steenuil. De steenuilen maken gebruik van het kleinschalige agrarische en natuurlijke landschap rondom de Baakse Beek, ten westen van het plangebied. Het plangebied zelf heeft geen enkele functie voor steenuil.

Naast steenuil zijn egels waargenomen in de directe omgeving van het plangebied. Ook het groen rondom het te slopen gebouw kan onderdeel vormen van het leefgebied van de egel. Het gebouw zelf, en de stenige omgeving hiervan, heeft geen functie voor de egel. Tijdens de sloop van het gebouw kunnen echter schuilplaatsen ontstaan die een egel graag gebruikt, zoals hopen puin. Tijdens de sloopfase is het dan ook van belang dat zorgvuldig wordt omgegaan met eventueel aanwezige egels.

5 Conclusies

In dit hoofdstuk is beknopt beschreven wat de conclusies van het onderzoek zijn en welke vervolgstappen nodig zijn om voorgenomen werkzaamheden conform Wnb uit te voeren.

5.1 Conclusies per soort

In tabel 2. is per soort samengevat of de voorgenomen ontwikkeling verstorend is en welke vervolgstappen en maatregelen nodig zijn.

Tabel 2. Conclusies en maatregelen per relevante soort(groep)

Soortgroep	Ingreep verstorend	Vervolg-onderzoek noodzakelijk	Maatregelen (voorzorg/ mitigatie/ compensatie)	Ontheffing nodig
Gewone dwerg-vleermuis	Ja	Nee	Compensatie van 1 paarverblijf door middel van plaatsing van minimaal 4 tijdelijke vervangende voorzieningen. In de nieuwbouwsituatie dienen 4 permanente voorzieningen te worden geplaatst. Werkzaamheden uitvoeren bij daglicht waardoor foeragerende of overvliegende vleermuizen niet worden verstoord. Tijdens de bouwfase geen gebruik maken van tijdelijke bouwverlichting die foeragerende vleermuizen kan verstoren. In de nieuwe situatie dient verlichting zoveel mogelijk te worden afgeschermd van het aanwezige groen.	Ja
Grondgebonden zoogdieren (egel)	Nee, mits voorzorgsmaatregel wordt toegepast.	Nee	Tijdens de werkzaamheden dient men bij het aantreffen van een exemplaar deze de gelegenheid te geven om te ontkomen. Wanneer machinaal grotere hoeveelheden puin of bouwmateriaal worden verplaatst dient men deze eerst te controleren op aanwezigheid van egels.	Nee

5.2 Voorzieningen en fasering

Zoals hierboven beschreven verdwijnt één paarverblijfplaats bij de sloop van het pand. Hiervoor dient een ontheffing te worden aangevraagd. Deze verblijfplaats dient gecompenseerd te worden om schade aan de vleermuispopulatie te voorkomen. Hoe schade wordt voorkomen dient te worden beschreven in een activiteitenplan.

In aanloop naar de sloop van het pand dienen 4 tijdelijke verblijfplaatsen te worden geplaatst in de vorm van platte vleermuiskasten van het type A (Fig. 8). Deze kasten dienen minimaal 6 maanden voorafgaand aan de volgende paarperiode te worden geplaatst. Het paarseizoen begint in augustus, dat betekent dat de kasten uiterlijk in februari moeten worden geplaatst. De kasten dienen zo dicht mogelijk in de buurt van het bestaande paarverblijf, maar buiten te invloedsfeer van de werkzaamheden, te worden geplaatst. Bijvoorbeeld aan de kopse gevels van naastgelegen woning.

Vlak voor de sloop van bestaande bebouwing moet huidige verblijfplaats onder begeleiding van een deskundig ecoloog ongeschikt worden gemaakt, bijvoorbeeld door het openbreken van kopse kanten van muren en/of het overmatig aanlichten van de locatie op het moment dat de vleermuizen hier geen gebruik van maken. Als een ecoloog vast stelt dat de vleermuizen zijn vertrokken kan het gebouw verder gesloopt worden. Ongeschikt maken van huidig paarverblijf mag alleen nadat bevoegd gezag hiervoor een ontheffing heeft afgegeven (https://www.gelderland.nl/vergunningen/ontheffing-beschermde-soorten).

Figuur 8. Een tijdelijke vleermuiskast type A (Bron: Vivarapro.nl) en een permanente inbouwkast (Bron: Unitura.nl).

In te toekomstige situatie moet permanent gebruik door vleermuizen mogelijk gemaakt worden door plaatsing van 4 inbouwkasten (Fig. 8). Bij ontwerp van de nieuwbouw dient hier rekening mee gehouden te worden, de kasten moeten immers in donkere delen van een gebouw geplaatst worden. Het is dus van belang om bij plaatsing van verlichting rekening te houden met deze inbouw-voorzieningen. Daarnaast is het van belang om rekening te houden met de directe omgeving van de nieuwbouw. Op dit moment wordt de groene omgeving van huidig pand gebruikt als foerageergebied door vleermuizen, door uitstraling van verlichting te voor-komen blijft deze functie intact.

De tijdelijke vleermuiskasten gelden na de sloop van het pand als vaste verblijfplaatsen. Voor het verwijderen van deze tijdelijke kasten, indien gewenst, gelden ongeveer dezelfde voorwaarden als voor huidige verblijfplaats. Voor de nieuwe permanente kasten in de nieuwbouw geldt een gewenningsperiode van 6 maanden (waarvan alleen de actieve periode van vleermuizen meetelt), de tijdelijke kasten mogen dus pas verwijderd worden als de permanente voorzieningen minimaal 6 maanden aanwezig zijn.

In onderstaande tabel is een grove inschatting gemaakt van de fasering van de ontheffingsaanvraag, plaatsing van mitigerende maatregelen, ongeschikt maken en sloop van de bebouwing.

Tabel 3. Grove indicatie van de mogelijke planning

Ophangen 4 tijdelijke vleermuiskasten	Heden – februari 2023
Opstellen activiteitenplan en aanvragen ontheffing	Minimaal 26 weken voor aanvang sloop
Ongeschikt maken huidige verblijfplaats	Oktober/november 2023
Sloop van huidig pand	Na oktober/november 2023